

și nu urmărește nici firul unei viziuni realiste de reconstituire a epocii. De altminteri, contrastul dintre atmosfera apăsătoare, dominantă, a palatului în care micul vagabond se simte închis ca într-o cușcă aurită, și sărăcia neagră a mahalalei putea fi mult mai revelator, mai convingător.

Paralel cu decorul, spectacolul nu are o linie unitară, nici din punct de vedere regizoral, folosindu-se o paletă prea „curcubeiană” de genuri: de la șarja grotescă, ilară (grupul lorzilor, reprezentanții „ordinii publice”), la o expresie realistă a interpretării (Gh. Vrinceanu, P. Dragoman). Am înțeles că regizorul a urmărit să diferențieze grupul personajelor de la curtea regală (concepte prin măști de carnaval), de acela al oamenilor din popor, ai căror interpreți au fost invitați la un joc realist, dar trecerea, schimbarea aceasta de planuri, nu se distinge artistic prin sublinierea unor individualități în spectacol, ci este destul de neclar organizată.

Pe parcursul spectacolului, culorile s-au amestecat uneori și căldura emoțională s-a „subțiat” (ratate în acest sens au fost scenele dintre prințul Edward și protectorul său Hendon), scăzând finalitatea spectacolului, lipsind pe eroii acestuia de o comuniune spirituală, directă, cu sala. E ceea ce trebuie artistic împlinit, pentru ca spectacolul să mai cîștige în pondere și echilibru.

Regizorul N. Măssim a lucrat mai ales cu cei doi gemeni interpreți, Cornel și Mircea Constantiniu, deținătorii rolurilor titulare; micii interpreți s-au apropiat cu simț artistic de roluri, Cornel chiar mai mult (are uneori dezinvoltură și haz), fără

a avea pe scenă falsa emfază artistică pe care o abordează, de multe ori, actorii-copii. Cu timpul, fără îndoială, odată dispărută și rigiditatea care încă îi mai închistează pe scenă, ei își vor perfecționa rolurile de care se achită și acum lăudabil.

Din păcate, e destul de greu să putem cita, în mod special, pe cineva din cei peste 40 de interpreți; foarte puțini au ajuns să-și individualizeze personajele, cei mai mulți s-au pierdut în masa de pe scenă. Încercarea de a face figură aparte, a Florică Demion și a lui Florin Vasiliu (în rolurile celor doi vagabonzi), constituie de aceea un „număr” aproape independent. Cu toate că s-a străduit să fie sincer, spontan în mișcări, Gh. Vrinceanu a fost sub posibilitățile cu care eram încredințați că va îndeplini rolul (Hendon), ținînd seamă de aparițiile sale scenice anterioare.

Ar trebui temperat puțin și zelul comic al cârdului de lorzi care supralicitează efectul comic (de altfel, ei manifestă o gamă destul de sărăcăcioasă ca umor), uneori în dauna calității. (Oare, n-ar fi fost la fel de comică abordarea unei ținute grave, austere, din partea interpreților lorzilor, ținută care ar fi contrastat acut cu stupiditatea ceremonialului curții — de pildă, scena îmbrăcării regelui?)

Urmînd a se desăvîrși pe parcurs, *Print și cerșetor* e încă un spectacol care ridică din nou problema, deschisă larg, aceea a teatrelor pentru copii, a calității acestora, despre care Stanislavski spunea cîndva: „Un spectacol pentru copii trebuie să fie la fel cu unul pentru oameni mari, doar ceva mai bun...”

Al. Popovici

ÎN SPIRIT POPULAR

Teatrul Secuiesc de Stat din Tg. Mureș: *Partea leului* de C. Teodoru

Premiera: 15 ianuarie 1960. Regia: Mircea Avram. Decoruri și costume: Hány Lajos. Distribuția: Kovács György (Bartolomeu Moțoc); Sarlay Imre (Pompilian); Csorba Andras (Ing. șef Varlam); Sinka Károly (Inginer Sava); Kiss László (Meșterul Dima); Farkas Ibolya (Sanda); Mende Gaby (Valentina); Tóth Tamás (Luigi); Tarr László (Pavel Balaban).

Într-o bună versiune maghiară, semnată de K. Jakab Erzsébet, eficace și spirituala comedie a lui Teodoru și-a cucerit popularitatea în rîndul spectatorilor din Tg. Mureș și din centrele de raioane din Regiunea Autonomă Maghiară.

Pledoarie pentru vigilență în apărarea avutului obștesc, pentru apărarea ideii de

indisolubilitate a proprietății socialiste, comedia lui Teodoru pune în discuție două concepții de viață, două concepții etice, care de fapt reprezintă ciocnirea dintre vechi și nou, dintre oamenii rămași încă vechi și cei care, prin iureșul lor înnoitor, îi înlătură pe aceștia din calea noii societăți socialiste.

★

Punerea în scenă a comediei a solicitat din partea colectivului artistic al Teatrului Secuiesc de Stat — regizor, scenograf și actor — o atenție deosebită pentru redarea sensurilor ei.

Regizorul Mircea Avram a deslușit cu limpezime problemele, situațiile și caracterele piesei. Imprimând spectacolului un ritm alert, el a știut în același timp să evite șarja și bufonada. Prin confruntarea ridicolului personajelor negative cu sobrietațea morală a oamenilor noi de pe șantier, prin accentuarea simplității și prin vioiciunea acțiunii în scenă, regizorul a izbutit să creeze un spectacol de o reală ținută artistică, și astfel să ofere un pamflet usturător la adresa celor care mai au năravul fraudei.

Concepția regizorală a fost bine servită de decorul sugestiv (Háry Lajos) care a ajutat la sublinierea liniei satirice a piesei.

Personajele au fost încredințate unui mănunchi de actori dintre cei mai înzeștrați. Din capul locului se impune, prin maniera interpretării, Kovács György,

artist al poporului. Posesor al unei îndelungate și valoroase experiențe în comedie, actorul a știut să redea semnificația personajului, oferindu-ne un Bartolomeu Moțoc antipatic, fanfaron, cinic, plin de tupeu și primejdios societății. Antrenul, verva, subtilitatea jocului său scenic, bazat pe o inepuizabilă inventivitate în mimică, gest și intonație, au concurat la realizarea trăsăturii scenice fundamentale a lui Moțoc: *ridicolul*. Pompilian, personaj cu chip și suflet șters, descompus de frică, aspirând doar la furțișaguri mărunte — fiind deci un Moțoc de o factură minoră —, duce o viață chinuită de obsesia banului și a codului penal. Sezizând structura psihică a acestui meschin cavalier al „obiectelor perisabile” și al „surplusului de inventar”, Sarlay Imre ne-a oferit o caricatură abilă de lapidator mărunț și jalnic. Al treilea personaj negativ, Valentina, în interpretarea actriței Mende Gaby, a redat imaginea vie, sugestivă, a unei „foste”.

În opoziție cu această categorie de oameni, găsim în piesă o serie de perso-

naje luminoase, câștigate, care prin unitatea lor morală și de faptuire, prin intransigența lor în apărarea avutului obștesc, dau greutatea specifică piesei și spectacolului; aceasta, bineînțeles, și datorită interpretelor.

Printre aceștia, de pildă, Sinka Károly în rolul inginerului Sava, înfățișat ca un personaj plin de înțelepciune, pondere și prestanță; Csorba András, care a compus figura inginerului-șef Varlam, om plin de autoritate și pătruns de sentimentul dreptății și al cinstei; Kiss László, care ne-a înfățișat chipul sincer și pasionat al meșterului Dima; Tóth Tamás în fermecătoarea figură a zugravului-tenor Luigi; Tarr

László în „misteriosul” și simpaticul Pavel Balaban; și, în sfârșit, Farkas Ibolya, care împrumută un aer plin de tinerețe Sandei (s-ar putea afirma însă că tinerețea actriței e mult prea pronunțată, transmițând personajului o notă de timiditate și fragilitate pe care îndeosebi o tânără ce lucrează atât de activ pe un șantier, ar fi trebuit de mult s-o depășească).

În spectacolul de la Teatrul Secuiesc de Stat din Tg. Mureș, există o unitate organică de stil, creată prin munca atentă a colectivului de actori, pe baza unei viziuni regizorale competente.

Ion Chereji

CALITĂȚI NEVALORIFICATE

Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale”: *Oameni de azi*
de Lucia Demetrius

Premiera: 7 noiembrie 1959. Regia: Beate Fredanov. Decoruri și costume: Traian Nițescu. Distribuția: Alexandru Drăgan (Dr. Vasile Murgu); Laurențiu Azimioară (Zăplan); Iulian Copacea (Traian); Tzenca Velceva — Ileana Tarnavski — Stela Popescu (Anicuța Dobrotei); Gheorghe Marinescu (Ghiță Cotoroiu); Anca Ionică (Lenuța); Stan Ion (Trandafir); Dorel Iuster (Grigore); Nicolae Ușurelu (Sandu); Constantin Tamaș (Titu); Doina Dumitrescu (Marta); Mihai Ciucă (Dr. Florinel Petrescu); Anda Caropol — Tzenca Velceva (Floarea); Florin Dumbravă (Nică); Iulian Copacea (Onofrei); Sebastian Papaiani (Ion); Stan Ion (Costache); Valeria Nan (Tanța); Sebastian Papaiani (Toma).

Lunga și frumoasa carieră a piesei *Oameni de azi* de Lucia Demetrius și-a căpătat recent îndreptățirea, cu prilejul interpretării pe care i-au dat-o studenții Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică (clasa Beate Fredanov, asistentă Zoe Stanca-Anghel), deși sintem nevoiți, de la bun început, să spunem că studenții-actori și-au valorificat în insuficientă măsură calitățile în acest spectacol.

Fără îndoială că Alexandru Drăgan (interpretul doctorului Murgu) are calități reale pentru scenă, caută să exprime direct, fără artificii, complicatele frământări sufletești ale personajului. Totuși, în momentele-cheie, interpretul a fost lipsit de profunzime, iar jocul său egal, monocrom, n-a ajutat la descifrarea integrală a personajului și a evoluției acestuia. Printre altele, superficial și neconvingător a fost momentul în care secretarul de partid, Grigore, secretarul sfatului, Onofrei, și învățătoarea Marta îi arată că activitatea profesională nu poate fi despărțită de cea politică, deși această scenă care declanșează un șoc determinant în conștiința doctorului se cuvenea să fie tratată cu deosebită atenție. De asemenea, demascarea lui Florinel Petrescu a apărut puerilă.

Doina Dumitrescu avea toate șansele să realizeze rolul învățătoarei Marta, de care o apropiau figura luminoasă și înflăcărea juvenilă, dacă ar fi putut să-și învingă crisparea ce-i imobiliza bunele intenții, dacă ar fi renunțat la zîmbetul ușor forțat și la rostirea alintată a replicilor în scenele lirice. Din cauza acestor deficiențe, interpreta a ratat scene importante, ca aceea în care-l înfruntă pe doctorul Petrescu sau în care încearcă să-l corecteze pe Murgu.

Nici Dorel Iuster n-a intuit cu destulă înțelegere dificilul rol al secretarului de partid, Grigore, și n-a reușit, prin urmare, să contureze profilul activistului de partid, energic, inteligent, convingător.

Pe linia bunelor interpretări consemnăm frumoasa realizare a lui Iulian Copacea (Onofrei), care a distribuit cu finețe umorul în scenele izbucnirilor stângiste ale personajului, redînd de asemenea temperamentul tumultuos al acestuia. Sebastian Papaiani a demonstrat prin calitatea jocului scenic că un rol neînsemnat, ca acela al Ciobanului, poate reține atenția; Laurențiu Azimioară, interpretul lui Zăplan, a avut câteva accente sincere, mai ales în a doua parte a piesei, iar Anda Caropol a